การศึกษาวิเคราะห์ประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์[๑]

เจ้าอธิการวุฒิศักดิ์ ขนฺติธมฺโม (แย้มงาม)
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์๑) เพื่อศึกษากำเนิดและพัฒนาการของประเพณีการทำบุญอุทิศในสมัยพุทธกาล๒)เพื่อศึกษากำเนิดและพัฒนาการประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์๓) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลและแนวทางอนุรักษ์ประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัยพบว่า

๑. กำเนิดและพัฒนาการของประเพณีการทำบุญอุทิศในสมัยพุทธกาลนั้น เกิดจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ (๑) ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องกรรมและการเกิดใหม่ (๒) ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องการทำบุญ บาป นรกและสวรรค์

๒. กำเนิดและพัฒนาการประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ยังไม่ทราบว่ามีกำเนิดมาตั้งแต่เมื่อใด แต่เจตจำนงของประเพณี “พล็อง” มีดังนี้ (๑) เป็นการเตรียมเสบียงอาหารให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว (๒) เพื่อให้บุตรหลานได้รำลึกถึงคุณของมารดา บิดา บุพการีชน แล้วทำบุญอุทิศไปให้ อันเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิตา

๓. อิทธิพลและแนวทางอนุรักษ์ประเพณี “พล็อง” พบว่า มีอิทธิพล ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) มีอิทธิพลต่อจิตใจ คือ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้รำลึกถึงบุพการีชนที่ล่วงลับ ๒) มีอิทธิพลต่อครอบครัว คือ เป็นการสร้างความสามัคคี รักและผูกพัน อันเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวที ๓) มีอิทธิพลต่อสังคมหรือชุมชน คือ สร้างความ สมานฉันท์และสามัคคีในชุมชนสร้างสันติภาพและความสงบสุข

๔. ด้านแนวทางการอนุรักษ์ประเพณี “พล็อง” คือ ๑) ควรมีการศึกษา ค้นคว้าความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของประเพณี .”พล็อง” ๒) องค์กรหลักของชุมชน ควรให้การสนับสนุน ชี้แจง แนะนำ สร้างความเข้าใจอย่างถูกต้องของประเพณี “พล็อง”

---

[๑]วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีพุทธศักราช ๒๕๕๗

คำสำคัญ: พล็อง

Abstract

The objectives of this research are 1) to study origin and development of merit making for the dead in the Buddhist Era, 2) to study origin and development of the “Plong” tradition of the Buddhist in the area of municipal sub-district of Prakhonchai, Prakhonchai district, Buri ram province, and 3) to analytical study the influence and reservation of the “Plong” tradition of the Buddhist in the area of municipal sub-district of Prakhonchai, Prakhonchai district, Buri ram province. The research methodology used was in-depth interview to Buddhist monks, experts, educational personnel, community leaders, and youngsters in the municipal sub-district of Prakhonchai, Prakhonchai District, Buri ram Province.

The findings of research are as follows;

1. The origin and development of merit making for the dead in the Buddhist

Era was caused by two reasons 1) a belief in Kamma and Rebirth 2) a belief in merit making, sin, hell, and heaven.

2. The origin and development of the “Plong” tradition (merit making for the dead) in the area of municipal sub-district of Prakhonchai, Prakhonchai district, Buri ram province was unknown, but its aim was as follows; 1) to prepare food to the dead 2) to show the relatives’ remembrance and gratitude to the dead.

3. The influence and reservation of the “Plong” tradition was summarized into three aspects as follows: 1) to the mind, it held the mental bond to recall those dead ones and living ones. 2) to the family, it helped to build the harmony, love, and bond which showing gratitude to the dead. 3) to the community and society, it helped to build rapport, reconciliation, and harmony in the community.

4. The guidelines to preserve the “Plong” tradition in the municipal sub-district were summarized as follows:1) the community should learn its history and aims from the ancestors and various sources. 2) the key organizations such as municipal sub-district, and government and private sections should support, explain,

suggest, and create right understanding on the “Plong” tradition. The district school should put the “Plong” tradition into the curriculum and for the purpose of conservation and encourage the youths and the Buddhists to learn and preserve it.

Keywords:plong.

๑. บทนำ

ในสมัยพุทธกาล ยังปรากฏมีพิธีกรรมเกี่ยวกับการทำบุญอุทิศ ซึ่งในหลาย ๆ ภาคเรียกแตกต่างกัน แต่โดยเนื้อหาสาระแล้ว เป็นเรื่องเดียวกัน ตัวอย่างจากยมกวรรควรรณาเรื่องสญชัย ในคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท พระเจ้าพิมพิสาร ครั้งที่พระองค์ทรงสุบินเกี่ยวกับเปรตที่มาขอส่วนบุญ จนพระองค์ไม่สามารถทรงพระบรรทมได้ จึงทูลถามพระพุทธเจ้าว่า เหตุอย่างนี้ เกิดแต่สิ่งใด พระพุทธเจ้าทรงตอบพระเจ้าพิมพิสารว่า พระญาติในอดีตชาติมาเพื่อขอส่วนบุญ วิธีการที่จะระงับสิ่งที่เกิดดังกล่าวได้ ก็คือ การทำบุญอุทิศ ดังปรากฏในคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท ความว่า

> “. . . ได้พระราชทานส่วนบุญว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอข้าวน้ำอันเป็นทิพย์ จงสำเร็จแก่พวกเปรตเหล่านั้น แต่มหาทานนี้ ข้าวน้ำอันเป็นทิพย์เกิดแล้วแก่เปรต . . . ทรงให้ส่วนบุญว่าขอผ้าอันเป็นทิพย์ทั้งหลายจงสำเร็จแก่เปรตเหล่านั้น แต่จีวรทานนี้เถิด ในขณะนั้นเอง ผ้าทิพย์เกิดขึ้นแก่เปรตเหล่านั้นแล้ว เปรตเหล่านั้นละอัตภาพของเปรต ดำรงอยู่โดยอัตภาพอันเป็นทิพย์แล้ว...”[๒]

ปัจจุบัน ความคลาดเคลื่อนในเรื่องของความเชื่อเรื่อง ประเพณี “พล็อง”[๓]เป็นไปตามแนวโน้มของวิถีชีวิตและการใช้ชีวิตประจำวัน บุคคลบางกลุ่มอาจจะยังดำรงอยู่ซึ่งความเชื่อแต่โบราณเพื่อเป็นการจรรโลงจิตใจ แต่บางกลุ่มก็ไม่เชื่อสิ่งเหล่านี้ว่ายังมีอยู่ แต่ในทัศนะของผู้ศึกษา ประเพณีพิธีกรรมบางเรื่อง คงอยากให้ดำรงอยู่เพื่ออย่างน้อย ชนรุ่นหลังจะได้ทราบถึงความเป็นมาและวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างเป็นจริงและตรงไปตรงมา โดยเฉพาะประเพณี “พล็อง” ซึ่งเป็นประเพณีอีกประเพณีหนึ่งของชาวประโคนชัย “พล็อง”

---

[๒]ขุ.ธ.อ. (ไทย) ๔๐/๑๔๑.

[๓]การทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย พล็อง... เป็นจารีตประเพณีที่สืบทอดกันมานานของชาวเมืองตะลุง (ประโคนชัย) ไม่สามารถหาที่มาและไม่ปรากฏว่ามีหลักฐานบันทึกไว้ อย่างเด่นชัดแต่อย่างใด

เป็นภาษาท้องถิ่นของคนประโคนชัย ตรงกับภาษาไทยว่า การทำบุญอุทิศ นิยมทำกันตามวาระสำคัญ เช่น เมื่อมีคนตาย ญาติพี่น้องและลูกหลานจะต้องเตรียมสิ่งของต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า อาหารและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ส่วนหนึ่งเพื่อนำไปวัดให้พระพิจารณาบังสุกุล ซึ่งนิยมทำในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ การ “พล็อง” อันตรงกับช่วงวันเข้าพรรษา มีการจัดเตรียมไว้ในภาชนะที่มีอยู่ เช่น กระบุง กระเชอ ครุ ถัง แล้วนำไปวัด เป็นการเตรียมเสบียงให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวที รำลึกถึงคุณมารดาบิดา บุพพการีชนและส่วนหนึ่ง ก็เป็นการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นเอาไว้

ประเพณี “พล็อง” นี้นับวันจะสูญหายหรือถูกเพิกเฉยโดยคนรุ่นใหม่ที่พยายามจะมองข้ามความเชื่อดั้งเดิมที่เกี่ยวกับวิญญาณและการเกิดใหม่ การเพิกเฉยต่อประเพณีท้องถิ่นดั่งนี้ อาจส่งผลให้การแสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุพพการีซึ่งมีมาแต่โบราณกาลลดน้อยลงไปและอาจจะหมดไปในที่สุด นั่นหมายถึงว่า จริยธรรมของคนรุ่นใหม่กำลังจะถูกแทนที่ด้วยความเห็นแก่ตัวและเห็นแก่ประโยชน์ตนเป็นที่ตั้งจนลืมเลือนประโยชน์สังคมและประโยชน์โลกไป และท้ายที่สุดก็ขาดซึ่งความกตัญญูกตเวที ความสามัคคีในครอบครัว ชุมชน และเกิดผลกระทบให้สังคมไทยขาดความสงบและสันติสุข

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำเรื่องประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบล ประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีพื้นฐานการใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาพื้นถิ่นในการสื่อสารและมีวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างจากชนกลุ่มอื่น มีวัฒนธรรมประเพณีบางส่วนที่เป็นของตนเอง อย่างเช่น ประเพณีการ “พล็อง” ซึ่งโดยความหมายตามเนื้อหาสาระของพิธีกรรมแล้ว “พล็อง” ก็คือการทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย แต่ภาษาที่ใช้ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้คำว่า “พล็อง” คำเหล่านี้สอดคล้องกับคำว่า “สารท” ในบางภาคบางส่วนของประเทศไทย ซึ่งเป็นประเพณีส่วนหนึ่งของการ “พลี” แต่กระนั้นก็ตาม ผู้วิจัยยังเห็นว่า เรื่องนี้ควรเป็นเรื่องที่ต้องแสวงหาแนวทางอนุรักษ์และทำให้เจริญขึ้น โดยไม่มีการทอดทิ้งจนชนรุ่นหลังลืมเลือน

๒.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษากำเนิดและพัฒนาการของประเพณีการทำบุญอุทิศในสมัยพุทธกาล

๒. เพื่อศึกษากำเนิดและพัฒนาการประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

๓. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลและแนวทางอนุรักษ์ประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและประกอบบทสัมภาษณ์เชิงลึกจากพระสงฆ์ ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรทางการศึกษา ผู้นำชุมชนและเยาวชน โดยใช้วิธีการรวบรวมและศึกษาข้อมูล จากคัมภีร์ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

๑) ขั้นศึกษาเอกสาร โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทยที่เป็นคัมภีร์สูงสุดทางพระพุทธศาสนา คัมภีร์อรรถกถาธรรมบทวิทยานิพนธ์เอกสารอ้างอิงที่เป็นตำรา และเอกสารที่เกี่ยวกับความเชื่อและประเพณีไทยเพื่อจัดลำดับความสำคัญก่อน-หลัง

๒) ขั้นกำหนดประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ พระสงฆ์ ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรทางการศึกษา/ผู้นำชุมชน และเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๒๑ รูป/คน โดยการเลือกสุ่มแบบเจาะจง

๓) ขั้นสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้มีการแสดงทัศนะเกี่ยวกับประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ได้อย่างอิสระ

๔) ขั้นการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยการนำเครื่องมือวิจัยซึ่งสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่ตรวจสอบด้านโครงสร้างด้านเนื้อหาเสร็จแล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในภาคสนาม

๕) ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลอาทิ คัมภีร์พระไตรปิฎกคัมภีร์อรรถกาวิทยานิพนธ์ หนังสือสื่อออนไลน์และสื่ออื่นๆและประสานงานติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

๖) ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก คัมภีร์อรรถกาวิทยานิพนธ์หนังสือสื่อออนไลน์และสื่ออื่นๆ ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และเรียบเรียงโดยข้อมูลเชิงคุณภาพนี้ใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยมุ่งตอบประเด็นให้ตรงตามวัตถุประสงค์

๗) ขั้นเขียนรายงานการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีบรรยาย เรียบเรียงเป็นความเรียงตามเนื้อหาที่รวบรวมจัดระเบียบมา โดยใช้วัตถุประสงค์เป็นหลักในการเรียบเรียง

๔. ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยเรื่องพล็องสรุปได้ดังนี้ พล็อง..เป็นจารีตประเพณี ที่สืบทอดกันมานานของชาวเมืองตะลุง ไม่สามารถหาที่มาและไปรากฏว่ามีหลักฐานบันทึกไว้ อย่างเด่นชัดแต่อย่างใด นิยมทำกันมากในวันเข้าพรรษา คือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ การ

พล็องในวันเข้าพรรษานี้(จะทำกันช่วงตอนเย็นหลังแห่เทียนเสร็จ) พุทธศาสนิกชนจะนำสิ่งของเครื่องใช้ ปัจจัยที่จำเป็นแก่พระภิกษุที่อยู่จำพรรษา อย่างเช่น ข้าวสาร อาหารแห้ง จัดเตรียมไว้ในภาชนะที่มีอยู่ เช่นกระบุง กระเชอ ครุ ถัง แล้วใช้ใบไม้มาคลุมปิดสิ่งของไว้ ส่วนมากจะนิยมใช้ใบมะยม เสร็จแล้วจึงพากันหาบไปที่วัด เมื่อไปถึงวัด ใครถึงก่อน ก็นำสิ่งของไปตั้งไว้ แล้วพระภิกษุก็จะพิจารณาบังสุกุลให้ก่อน ที่น่าสังเกต คือ ไม่นิยมให้พระภิกษุพิจารณาบังสุกุลพร้อมๆกัน สาเหตุอาจมาจาก การพล็อง นั้น เป็นการกระทำเพื่ออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้กับผู้ล่วงลับเป็นการจำเพาะบุคคล คือญาติพี่น้องต้องการจะทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับบิดามารดา หรือบรรพบุรุษของตนเองที่ล่วงลับไปแล้ว จะมารับเอาสิ่งของที่ตนนำมาทำบุญให้ในวันนี้ ตามความเชื่อที่ว่า พญายมบาลจะปล่อยผีที่ทำบาปหนักและผีที่ถูกลงโทษ จะมีโอกาสมารับส่วนบุญกุศล ที่ญาตินำมาอุทิศให้ในวันนี้ ตามความเชื่อประเพณีการพล็อง นิยมทำกันโดยทั่วไปในเขตอำเภอประโคนชัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมทัศนะเกี่ยวกับความเชื่อของพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เพื่อเป็นแนวทางหรือเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นว่า ทำไมต้องเกิดประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย โดยผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้ โดยได้แบ่งพิจารณา ๒ เรื่องหลัก ๆ คือ ๑) ความเชื่อตามทัศนะของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ประกอบด้วย (๑) ความเชื่อเรื่องพรหมลิขิต (๒) ความเชื่อเรื่องอมตภาพวิญญาณและผีบรรพบุรุษ (๓) ความเชื่อเรื่องการบูชายัญ (๔) ความเชื่อเรื่องกรรมและการเกิดใหม่ และ (๕) ความเชื่อเรื่องการล้างบาปด้วยแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ ๒) ความเชื่อตามทัศนะพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย (๑) ความเชื่อตามหลักศรัทธา ที่มีปัญหาเป็นพื้นฐาน (ญาณสัมปยุต) (๒) ความเชื่อตามหลักศรัทธา ๔ (๓) ความเชื่อตามหลักมหาปเทส ๔ และ (๔) ความเชื่อเรื่องกรรมและการเกิดใหม่ (สังสารวัฏ)

๑. นำเสนอเรื่องกำเนิดและพัฒนาการประเพณี “พล็อง” (การทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย) ตามทัศนะของพระพุทธศาสนา

๑) ผู้วิจัยนำเสนอความเป็นมาโดยยกเรื่องราวเกี่ยวกับปรทัตตูปชีวกเปรตเป็นตัวดำเนินเรื่อง และยกตัวอย่างจากพระสูตรเกี่ยวกับเรื่องราวของเปรตขึ้นประกอบที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก คัมภีร์อรรถกถา เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณา

๒) นำเสนอความเชื่อเรื่องกรรม (การกระทำ) ซึ่งพระพุทธศาสนามีหลักธรรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ โภคาทิยะ และ ทิศ ๖

๓) ความเชื่อเกี่ยวกับการทำบุญให้ทาน การกรวดน้ำอุทิศ ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างพระสูตรที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก ประกอบการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เกิดความชัดเจน

๔) ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผีบรรพบุรุษหรืออมตภาพวิญญาณ ผู้วิจัยได้ยกพระสูตรสนับสนุนข้อมูลการนำเสนอ

๕) ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องการบูชายัญ เป็นการนำเสนอข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนจากคัมภีร์พระไตรปิฎกว่าพระพุทธศาสนาได้มีการปฏิวัติการบูชายัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

๒. นำเสนอเรื่องกำเนิดและพัฒนาการประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

๑) ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ว่า มีความเป็นมาอย่างไร อุปนิสัยของคนประโคนชัย เป็นอย่างไร โดยใช้ข้อมูลจากบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รวบรวมไว้ในหนังสือ “ประวัติลือเลื่อง เมืองประโคนชัย ๑๐๐ ปี อำเภอประโคนชัย” เป็นข้อมูลอ้างอิง

๒) ความเป็นมาของประเพณี “พล็อง” ซึ่งไม่มีข้อมูลอ้างอิงสนับสนุนว่าปรากฏขึ้นตั้งแต่เมื่อใด แต่มีหลักฐานบุคคลให้ความกระจ่าง โดยสันนิษฐานว่า น่าจะมีมานานแล้ว

๓) ชาวเทศบาลตำบลประโคนชัยใช้วันเข้าพรรษา (แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘) เป็นวันประกอบประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย

๔) ผู้วิจัยสรุปความหมายของคำว่า “พล็อง” ตามทัศนะของชาวเทศบาลตำบลประโคน-ชัยว่า หมายถึง การทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย ซึ่งปรากฏว่า มีการประกอบประเพณีในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ (วันเข้าพรรษา)

๕) ผู้วิจัยเสนออุปกรณ์ประกอบพิธีประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ

๖) ลักษณะสำคัญของประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ไว้ ๔ ประเด็น คือ (๑) ลักษณะสำคัญด้านจุดมุ่งหมาย (๒) ลักษณะสำคัญด้านบุคคล (๓) ลักษณะสำคัญด้านวัตถุสิ่งของ และ (๔) ลักษณะสำคัญด้านเวลา

๓. อิทธิพลของประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ตั้งแบบสัมภาษณ์ไว้ ๓ ประเด็นหลัก คือ

๑) ความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณบรรพบุรุษ ทัศนะทั้งหมดมุ่งคำตอบไปที่เชื่อว่าวิญญาณบรรพบุรุษมีจริง

๒) จุดมุ่งหมายของประเพณี “พล็อง” คือ เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว (โดยส่วนใหญ่) แต่บางท่านแสดงทัศนะว่า แม้แต่บุพการีชนที่ยังมีชีวิตอยู่ ก็สามารถทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ได้

๓) อิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนประโคนชัย ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามไว้ ๓ ประเด็น คือ

ก) อิทธิพลต่อจิตใจ ทุกแบบสัมภาษณ์ ให้ความเข้าใจเดียวกันว่า ประเพณี “พล็อง” เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้รำลึกถึงบุพการีชนที่ล่วงลับไปแล้วและมีชีวิตอยู่

ข) อิทธิพลต่อครอบครัว เป็นการสร้างความสามัคคี รักและผูกพันต่อบุคคลที่ล่วงลับไปแล้ว อันเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทีประการหนึ่ง

ค) อิทธิพลต่อสังคมหรือชุมชน เป็นการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ ความสมานสามัคคีในชุมชนและสร้างสันติภาพตลอดจนความสงบสุข

๔. แนวทางการอนุรักษ์ประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ ในเขตเทศบาลตำบลประโคน-ชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปรวมความ ทุกแบบสัมภาษณ์ให้ความเห็นสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ซึ่งสรุปความได้ดังนี้

๑) ควรมีการศึกษา ค้นคว้าความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของประเพณี .”พล็อง” จากผู้รู้และแหล่งความรู้ต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามระบบความเชื่อและระเบียบพิธีการ

๒) องค์กรหลักของชุมชน เช่น โรงเรียน เทศบาลตำบลฯ องค์กรของรัฐอื่น ๆ เอกชน ควรให้การสนับสนุน ชี้แจง แนะนำ

สร้างความเข้าใจอย่างถูกต้องของประเพณี “พล็อง” โดยเฉพาะ โรงเรียนประจำอำเภอฯ ควรจะมีการนำหลักสูตรเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นและนำเสนอการอนุรักษ์ไว้อย่างชัดเจน

๓) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนตลอดจนพุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัยร่วมกันประชาสัมพันธ์ เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมประเพณี “พล็อง” ตามวันและเวลาที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องต่อ ๆ กันมา

๕. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๑) ให้ความรู้ที่ถูกต้องสำหรับเด็กและเยาวชน โดยเสนอให้แต่ละโรงเรียนมีการบรรจุประเพณี “พล็อง” ของชาวพุทธ เข้าหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ สร้างความตระหนักและสามารถนำหลักธรรมเรื่องความสามัคคี ความกตัญญูกตเวที ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

๒) คณะสงฆ์อำเภอประโคนชัย องค์กรของรัฐ เอกชน บุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการทุกหน่วยงานของรัฐ ควรให้ความสำคัญและนำประเพณีท้องถิ่นไปชี้แจงแนะนำ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของประเพณีนั้น ๆ และร่วมแรงร่วมใจกันสืบสาน โดยพระสงฆ์ควรแสดงธรรม ประเพณี “พล็อง” ด้านความสามัคคี ความกตัญญูกตเวที องค์กรของรัฐมีการประชาสัมพันธ์และอื่น ๆ ที่เหมาะสมตามสมควร

ข้อเสนอแนะสำหรับประเพณีพล็องของประชาชนในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์: ประเพณีพล็องนั้นถือได้ว่าเป็นประเพณีที่มีความความสำคัญเพราะเป็นประเพณีที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบรรพบุรุษ เป็นประเพณีที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจ ช่วยหล่อหลอมผู้คนในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผู้วิจัยเห็นว่าคณะสงฆ์ในอำเภอประโคนชัยและหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการเผยแผ่สาระสำคัญของประเพณีพล็อง และสืบสานประเพณีพล็องนี้ให้อยู่คู่กับสังคมตลอดไป

บรรณานุกรม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. **พระสูตรและอรรถกถา แปล.** กรุงเทพมหานคร :มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

มณีพยอมยงค์. **ประเพณีสิบสองเดือนล้านนาไทย**. เชียงใหม่ : ส. ทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๔๗.

_____. **วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ.** กรุงเทพมหานคร ; สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖.

บรรพตเปรมชู, **พิธีโฎนตา. สมบัติอีสานใต้.** บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์,๒๕๒๒.

แปลกสนธิรักษ์.**พิธีกรรมและลัทธิประเพณี.** กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๔.

ปรีชานุ่นสุข. “สารทเดือนสิบมรดกทักษิณ”.**อนุสารอ.ส.ท,** ปีที่๒๑ฉบับที่๒ (กันยายน๒๕๒๓) :๕๔-๕๕.

วงเดือน คำเวียง. “การศึกษาความเชื่อเรื่องบุญและพิธีกรรมเกี่ยวกับอุโบสถของชาวพุทธในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาไทยศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏ, ๒๕๔๕.

วรภรณ์ตุนา. “โลกทัศน์ในวรรณกรรมอีสานเรื่องสังข์ศิลป์ชัย”.**วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา-บัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๓.